

OPPSUMMERING AV MØTE I FOKUS 9.1.18

Tema: Internasjonalt bistandsarbeid og kvinneorganisasjoner mot 2025.

Hvordan ser verden ut?

FOKUS hadde innkalt alle medlemsorganisasjonene på nyåret. Møtet ble åpnet av Grete Herlofson. Hun er leder av organisasjonsutvalget i FOKUS, og jobber ellers som generalsekretær i Norske Kvinners Sanitetsforening. Hun startet med å minne om at paraplyorganisasjonen representerer en halv million kvinner. FOKUS ønsker å være i forkant av utviklingen og har invitert tre viktige premissleverandører innen feltet til å svare på utfordringer fremover.

Mina Gerhardsen (til venstre) er kommunikasjonsdirektør i Norad. Hun presiserer at det er tre endringer som utfordrer frivilligheten/NGOer:

1.

Tidligere var man aktiv/medlem på livstid. I dag bidrar man kanskje noen timer og spør gjerne «what's in it for me?»

2.

Noen er sofa-aktivister, man melder seg for eksempel inn i FB-grupper. Hun kaller det «lik og del-aktivister.»

3.

En tydelig endring i prioriteringer. Hun snakker om at mange vil heller «hvile mer» og «spare penger». Hun henviser til forskning: de unge er 74% online i døgnet og er kun «på» 8 sekunder av gangen.

Bistandsarbeid og utviklingspolitikk er blitt vanskeligere. Mange penger går gjerne til multinasjonale prosjekter. De representerer store systemer - uten hjerte, nærhet og rørende historier å ta med hjem. Mediene har helst negativt fokus; journalister generaliserer og gir oss stereotyper. I denne sammenheng blir organisasjonene viktige som historiefortellere, avslutter Mina Gerhardsen.

Øivind Eggen, tidligere forsker ved NUPI og fagdirektør i Norad, var neste innleder. Han starter med å bekrefte at han er nyansatt som daglig leder i Regnskogfondet og selv vil få utfordringer ved å være på «den andre siden». Bistand er mangfoldig, og det er mye politikk i dette fagfeltet. Han tror den norske NGO-sektoren vil klare seg bra, men små organisasjoner som ikke rapporterer godt nok, vil tape. Utenriksdepartementet forholder seg kun til dokumenterte resultater. Bistand går i dag enten via store norske organisasjoner eller FN. Bistand er profesjonalisert. *Naive idealister kan gjøre mye dumt. Derfor kan man ikke bruke frivillige amatører, og de norske NGO'er får ikke så mye ut av pengene lenger* – ironiserte han. Man kan heller ikke «kopiere» fra Norge og «lime inn» i det landet man skal gi bistand. Intet land kan fungere uavhengig av sin historie.

Opp mot 2025

Eggen kritiserer Norge for å være altfor opptatt av Vesten og USA. Det kommer tydelig frem at han er kritisk til FN og bærekraftsmålene og kritiserer Norad/UD for å tilpasse seg FN og være mindre opptatt av fattige land. Norge kjøper seg posisjoner for at UD skal møte mange ministre – dette virker fragmenterende. Bistanden drives av utenrikspolitiske interesser, men Vesten vil ikke ha all makt fremover. Mange bistandsland ønsker også hjelp fra andre enn FN. Han understreker for øvrig

at likestilling står seg alene – fordi det dreier seg om menneskerettigheter. Han råder organisasjonene til å spille på komparative fortrinn.

Policy direktør i UD, Bjørg Skotnes – tidligere daglig leder i FOKUS – ble meget provosert av Eggen og irettesatte han som en svært unyansert forsker.

Skotnes påpekte at det globale bildet er fullt av paradokser: Vi ser enorme fremskritt, og bærekraftsmålene er meget viktige for kvinner. Kvinnekommisjonen i FN/New York hver vår har langt større aksept enn tidligere. Kvinnebevegelsen har jobbet godt, og nye land snakker om kvinners rettigheter, MEN det er sterke motkrefter som truer kvinners livsvilkår: menneskerettighetsbrudd, krig, konflikt, radikaliserings og klimaendringer. Det er tilbakeslag for kvinner og jenters seksuelle og reproduktive helse; kvinner får ikke bestemme over egen kropp: prevensjon, aborter og seksualundervisning er forbudt i mange land.

Jeg har arbeidet i UD under forskjellige regjeringer, sier Skotnes, og signalene er veldig like. Norge er tro mot internasjonale avtaler som Beijing plattformen, bærekraftsmålene og Parisavtalen. Det er en solid forståelse for kvinners rettigheter i Norge, og i UD snakker man om at «Laks og Likestilling» er blant våre viktigste eksportvarer. Tross mange paradokser og tilbakeslag globalt sett går det grunnleggende positivt fremover, avslutter Skotnes.

Under den påfølgende paneldiskusjon kom det mange innspill til FOKUS på veien mot 2025. Vi har fortsatt underutnyttede områder som for eksempel: lobbyarbeid mot rikspolitikere og medlemmer i utenrikskomiteen, synliggjøring og historier fra samarbeid med kvinner i Sør, kvinners kamp mot patriarkalske strukturer, store, sosiale omveltninger som for eksempel #metoo-kampanjen og bedre samarbeid mellom etnisk norske og innvandrerkvinner. Vi må være historiefortellere om kjønnslemlestelse, barnebruder, prostitusjon, trafficking, mødredødelighet og voldtekter.

Bistand er utenrikspolitikk. Derfor er det viktig at kvinner/menneskerettigheter kommer inn i et helhetlig bilde. Skal vi lykkes enda bedre globalt, må vi ikke bare prioritere utdanning og helse, men også jobbe for at kvinner blir representert innen områder som energi, miljø, politikk, handel og økonomi.

De 59 medlemsorganisasjonene i FOKUS er meget forskjellige og mangfoldige, men alle har et **stort** engasjement for kvinners rettigheter. Dette møtet var intet unntak!

*Norgesunionens FOKUS-kontakt
Gerd Louise Molvig*